

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

1. ขอบเขตการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวัดระดับอุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพสูง ซึ่งทำการศึกษาของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เชื้อนภูมิพล
2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงาน หน่วยงานสังกัด และระดับตำแหน่งงาน อุปนิสัยแสดงพื้นฐานทางอารมณ์ อุปนิสัยแสดงความสมดุลในการดำเนินชีวิต อุปนิสัยที่ 1 การเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน อุปนิสัยที่ 2 การเริ่มต้นด้วยจุดหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 การทำตามลำดับความสำคัญ อุปนิสัยที่ 4 การคิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 การเข้าใจคนอื่น ก่อนให้คนอื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 การฝึกพลังประสานความต่าง และอุปนิสัยที่ 7 การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ พนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เชื้อนภูมิพล ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 374 คน (แผนงานบุคคล ณ วันที่ 8 กรกฎาคม 2554)

ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากการเทียบตาราง Krejcie and Morgan (ยุทธ ไถยวรรณ, 2550) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 190 คน ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 200 คน

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างข้างต้น นำมาสุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) และวิธีการเลือกตัวอย่างแบบใช้โควตา (Quota Sampling) (กฤษณี รื่นรัมย์, 2551) โดยสุ่มเลือกตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนในแต่ละหน่วยงาน ดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เชื้อนภูมิพล และขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากร

หน่วยงาน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
กองเดินเครื่อง	40	20	10.0
กองบำรุงรักษาโรงไฟฟ้า	98	53	26.5
กองบำรุงรักษาโยธา	95	51	25.5
กองธุรการ	65	35	17.5
ส่วนกลางฝ่ายเชื้อนภูมิพล	76	41	20.5
รวม	374	200	100

วิธีการศึกษา

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เชื้อนภูมิพล จำนวนทั้งหมด 200 คน โดยใช้แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (แบบวัดอุปนิสัยแสดงพื้นฐานทางอารมณ์ อุปนิสัยแสดงความสุขในการดำเนินชีวิต และ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่ง)

2) **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** ในการศึกษาครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลโดยการค้นคว้าจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักกา 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่ง โดยหนังสือหลักที่ใช้ในการศึกษาคือ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่งซึ่งได้รับการแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย นกมล เวชสวัสดิ์ และคณะ จันทรเจ้าฉาย (2550) เพื่อความสะดวกต่อการทำความเข้าใจแต่ยังคงไว้ซึ่งเนื้อหาและใจความสำคัญของผู้แต่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่งของ Covey (2010) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงาน หน่วยงานสังกัด และระดับตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 แบบประเมินตนเอง ซึ่งนำมาจากแบบประเมินตนเอง 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่งของ Covey (2010) อันประกอบด้วย แบบวัดอุปนิสัยแสดงพื้นฐานทางอารมณ์

อุปนิสัยแสดงความสมดุลในการดำเนินชีวิตและ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่ง โดยมีรายละเอียดของแบบประเมินตนเองดังนี้

แบบประเมินตนเองแบ่งออกเป็น 9 ส่วนหลัก ในแต่ละส่วนประกอบด้วย ข้อความจำนวน 3 ข้อความ ดังนี้

1. อุปนิสัยแสดงพื้นฐานทางอารมณ์
 - ฉันแสดงความเมตตาและความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น
 - ฉันเป็นคนรักษาสัญญาและให้คุณค่าต่อข้อผูกพัน
 - ฉันไม่พูดถึงสิ่งที่ไม่ดีของผู้อื่นลับหลัง
2. อุปนิสัยแสดงความสมดุลในการดำเนินชีวิต
 - ฉันสามารถรักษาความสมดุลในแง่มุมต่าง ๆ ของชีวิต การงาน ครอบครัว เพื่อน และอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม
 - เวลาทำงาน ฉันคำนึงถึงจุดสนใจและความต้องการของคนทีฉันกำลังทำงานให้
 - ฉันทุ่มเทในสิ่งที่ฉันทำ แต่ไม่ถึงกับทำให้หมดแรงหรือหมดสภาพ
3. อุปนิสัยที่ 1 การเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน
 - ฉันควบคุมชีวิตตัวเองได้
 - ฉันทุ่มเทความพยายามในสิ่งที่ฉันสามารถทำได้ มากกว่าในสิ่งที่ฉันไม่สามารถทำได้
 - ฉันรับผิดชอบต่ออารมณ์และการกระทำของฉันมากกว่าที่จะโทษผู้อื่นหรือสิ่งรอบข้าง
4. อุปนิสัยที่ 2 การเริ่มต้นด้วยจุดหมายในใจ
 - ฉันรู้ว่าฉันต้องการความสำเร็จอะไรในชีวิต
 - ฉันจัดการและเตรียมสิ่งต่างๆ เพื่อไม่ต้องทำสิ่งนั้นๆ แบบฉุกเฉิน
 - ฉันเริ่มต้นแต่ละสัปดาห์ด้วยเป้าหมายที่ชัดเจนว่า ฉันต้องการทำอะไรให้สำเร็จ
5. อุปนิสัยที่ 3 การทำตามลำดับความสำคัญ
 - ฉันมีวินัยในการทำตามแผนต่าง ๆ (ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ไม่ปล่อยให้เวลาให้สูญเปล่า และอื่นๆ)

- ฉันไม่ยอมให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญในชีวิตหายไปเพราะกิจกรรมที่วุ่นวายในแต่ละวัน
 - สิ่งต่าง ๆ ที่ฉันทำทุกวันมีความหมายและเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ฉันประสบความสำเร็จในชีวิต
6. อุปนิสัยที่ 4 การคิดแบบชนะ/ชนะ
- ฉันให้ความสำคัญกับความสำเร็จของผู้อื่นเท่า ๆ กับของตนเอง
 - ฉันร่วมมือกับผู้อื่น
 - เวลาแก้ไขข้อขัดแย้ง ฉันพยายามหาวิธีที่ทำให้ทุกฝ่ายได้ประโยชน์
7. อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่น ก่อนจะให้ผู้อื่นเข้าใจเรา
- ฉันเป็นคนอ่อนไหวต่อความรู้สึกของคนอื่น
 - ฉันพยายามทำความเข้าใจถึงมุมมองของผู้อื่น
 - เวลาฟัง ฉันพยายามมองสิ่งต่างๆ จากมุมมองของคนอื่น ไม่ใช่แค่ของฉันอย่างเดียว
8. อุปนิสัยที่ 6 การฝึกพลังประสานความต่าง
- ฉันให้คุณค่าและค้นหาความสามารถที่อยู่ภายในของผู้อื่น
 - ฉันเป็นคนที่สร้างสรรค์ในการแสวงหาแนวความคิดและวิธีแก้ไข ปัญหาที่ใหม่และดีกว่า
 - ฉันชอบกระตุ้นให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น
9. อุปนิสัยที่ 7 การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ
- ฉันให้ความสำคัญกับสุขภาพกายและความเป็นอยู่ที่ดีของฉัน
 - ฉันพยายามอย่างหนักที่จะสร้างและปรับปรุงความสัมพันธ์กับผู้อื่น
 - ฉันใช้เวลาในการหาความหมายและความสุขในชีวิต

ลักษณะของแบบประเมินตนเองนั้น เป็นการประเมินตนเองว่าแสดงลักษณะอุปนิสัยตามข้อความแต่ละข้อความในแบบประเมินตนเองได้ดีมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งการประเมินตนเองในแต่ละข้อความออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

- 1 คะแนน คือ น้อยที่สุด
- 2 คะแนน คือ น้อย
- 3 คะแนน คือ ก่อนข้างน้อย
- 4 คะแนน คือ ก่อนข้างมาก

5 คะแนน คือ มาก

6 คะแนน คือ มากที่สุด

การประมวลผลคะแนนจากแบบประเมินตนเอง มีวิธีประมวลผลดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยคะแนนของอุปนิสัยแสดงพื้นฐานทางอารมณ์ อุปนิสัยแสดง ความสมดุลในการดำเนินชีวิต และอุปนิสัยทั้ง 7 สำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพจากแบบประเมิน ตนเอง แล้วพิจารณาว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละอุปนิสัยนั้นอยู่ในช่วงใด ซึ่งกำหนดเกณฑ์เพื่อ แปลความหมายของคะแนนได้ด้วยการหาอัตราภาคชั้น (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549) แสดงวิธีการ คำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าพิสัยของคะแนนเฉลี่ย}}{\text{จำนวนอัตราภาคชั้น}}$$

โดย

$$\text{ค่าพิสัยของคะแนนเฉลี่ย} = \text{คะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่เป็นไปได้} \\ - \text{คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดที่เป็นไปได้}$$

คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 6 คะแนน

คะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ 1 คะแนน

$$\text{ค่าพิสัยของคะแนนเฉลี่ย} = 6 - 1 \text{ คะแนน} \\ = 5 \text{ คะแนน}$$

$$\text{จำนวนอัตราภาคชั้น (จำนวนช่วงของคะแนน)} = 6 \text{ ชั้น}$$

แทนค่า

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{5 \text{ คะแนน}}{6 \text{ ชั้น}}$$

$$= 0.83 \text{ คะแนนต่อชั้น}$$

จึงได้เกณฑ์การประเมินผลคะแนนเฉลี่ยดังนี้

1.00 - 1.83 คะแนน คือ มีระดับอุปนิสัยนั้นในระดับน้อยที่สุด

1.84 - 2.67 คะแนน คือ มีระดับอุปนิสัยนั้นในระดับน้อย

- 2.68 - 3.50 คะแนน คือ มีระดับอุปนิสัยนั้นในระดับค่อนข้างน้อย
 3.51 - 4.33 คะแนน คือ มีระดับอุปนิสัยนั้นในระดับค่อนข้างมาก
 4.34 - 5.17 คะแนน คือ มีระดับอุปนิสัยนั้นในระดับมาก
 5.18 - 6.00 คะแนน คือ มีระดับอุปนิสัยนั้นในระดับมากที่สุด

2. ประเมินผลในภาพรวมของ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่ง โดยการหาค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนใน 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่ง แล้วพิจารณาว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนนั้นอยู่ในช่วงใด โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลคะแนน เช่นเดียวกับเกณฑ์การประเมินในแต่ละอุปนิสัย

3. ประเมินผลระดับอุปนิสัยในกลุ่มอุปนิสัยชัยชนะส่วนตัว โดยการหาค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนในอุปนิสัยที่ 1 อุปนิสัยที่ 2 อุปนิสัยที่ 3 และอุปนิสัยที่ 7 แล้วพิจารณาว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนนั้นอยู่ในช่วงใด โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลคะแนน เช่นเดียวกับเกณฑ์การประเมินในแต่ละอุปนิสัย

4. ประเมินผลระดับอุปนิสัยในกลุ่มอุปนิสัยชัยชนะในสังคม โดยการหาค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนในอุปนิสัยที่ 4 อุปนิสัยที่ 5 อุปนิสัยที่ 6 และอุปนิสัยที่ 7 แล้วพิจารณาว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนนั้นอยู่ในช่วงใด โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลคะแนน เช่นเดียวกับเกณฑ์การประเมินในแต่ละอุปนิสัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไป ใช้ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage) เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงาน หน่วยงานสังกัด และระดับตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์อุปนิสัยแสดงพื้นฐานทางอารมณ์ อุปนิสัยแสดง ความสมดุลของการดำเนินชีวิตและ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่ง ใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปกับระดับอุปนิสัยแสดงพื้นฐานทางอารมณ์ อุปนิสัยแสดงความสุขของการดำเนินชีวิต กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะส่วนตัว กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะในสังคม และภาพรวม 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่ง

3.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม (t-test)

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว (One-way ANOVA)

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ระหว่างอุปนิสัย กลุ่มอุปนิสัย และคุณลักษณะทั่วไป โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-moment Correlation Coefficient) ซึ่งจะสามารถอธิบายได้ว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัวในการวิเคราะห์นั้นมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ระดับใด และสัมพันธ์กันอย่างไร โดยสามารถพิจารณาได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ดังนี้ (สมเดช บุญประจักษ์, 2551)

- ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากกว่า 0.90 ถือว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
- ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.70 – 0.90 ถือว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
- ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.30 – 0.69 ถือว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยกว่า 0.30 ถือว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
- ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0.00 ถือว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง
- เครื่องหมาย + และ - หน้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แสดงถึงลักษณะความสัมพันธ์โดย เครื่องหมาย + แสดงถึงการมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนเครื่องหมาย - แสดงถึงการมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกัน

สถานที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

สถานที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา คือ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ
สถานที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เขื่อนภูมิพล

ระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 12 เดือน เริ่มตั้งแต่ มิถุนายน พ.ศ. 2554 ถึง
พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลา 3 เดือน คือ มิถุนายน พ.ศ. 2554
ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554